

Kirjallisuutta Maailman kulttuurit kohtaavat -moduuliin

Kulttuurien kohtaamisen teemaan kuuluvan kirjan lukeminen sopii hyvin osaksi moduulia. Kirjasta voi tehdä vaihtoehtoisesti joko kirjallisen analyysin tai suullisen esityksen.

Kiinnitä huomiota ainakin seuraaviin asioihin, kun kirjoitat analyysia

1. Selosta, minkälaisesta aikakaudesta ja kulttuurista kirja kertoo.
2. Kerro kirjan perusjuoni ja mitä asioita kirja käsittelee. Huomaa, että juonen kertominen on vain yksi osa analyysia eikä se saa olla liian hallitseva osuus.
3. Tuo esiin mahdollisimman monipuolisesti kirjassa kuvailtavia kulttuurin ominaispiirteitä.
4. Esittele kirjassa ilmeneviä kulttuurien kohtaamistilanteita, mikäli niitä esiintyy.
5. Kerro myös kirjan tekijästä. Mikä on hänen suhteensa kulttuuriin, josta hän kertoo? Arvioi lähdekriittisesti, kuinka hyvin kirjoittaja tuntee kuvailemaansa kulttuuria.
6. Valitse kirjasta kohtaaus, joka teki sinuun vaikutuksen. Perustele valintasi.
7. Kerro oma arviosi kirjasta eli tee lyhyt kirja-arvostelu.

Muista, että kirjat ovat erilaisia eikä niistä välttämättä pysty kertomaan jokaista edellä esitettyä asiaa.

Alkuperäiskulttuurit

Niillas Holmberg, *Halla Helle* (Gummers 2021).

Kirja kertoo saamelaisesta Ellasta, taiteilijanimeltään Halla Helle, joka yrittää elää esivanhempiansa tavoin perinteistä saamelaista elämäntapaa. Kirjassa tulee esiin myös saamelaisten taistelua omien oikeuksiensa puolesta.

Witi Ihimaera, *Valasratsastaja* (Like 2003).

Pienen rohkean maorityön elämän vaiheiden kautta käydään läpi myös Uuden-Seelannin maorien perinteitä ja mytologiaa.

Aasia

Aravind Adiga, *Valkoinen tiikeri* (BTJ Kustannus 2009).

Kirjan päähenkilönä toimiva menestynyt yrittäjä kertoo Kiinan pääministerille todellisesta Intiasta. Humoristisella tyylillä kerrotussa tarinassa tulee esiin 2000-luvun Intian kaksijakoisuus: toisaalta köyhyys ja alikehittyneisyys, toisaalta pyrkimys menestykseen. Kirja valottaa Intian demokratian ongelmia ja korruption yleisyyttä.

Bulbul Sharma, *Munakoisojen kiukku* (Like 2003).

Intiaan sijoittuvia novelleja, joissa ruoka on naisten elämässä keskeisessä osassa.

Arundhati Roy, *Joutavuuksien jumala* (Otava 1997).

Kirja kertoo Intian Keralassa asuvan suvun tarinan sukuun kuuluvien kaksosten kautta.

Vikas Swarup, *Tyhjentävä vastaus eli Kuka voittaa miljardin?* (WSOY 2005).

Intialainen tarjoilija voittaa television tietokilpailussa miljardi rupiaa. Hän joutuu kertomaan oman elämäntarinansa, jotta uskottaisiin, että hän ei ole petkuttanut kilpailussa.

Jung Chang, *Villijoutsenet* (Otava 1992).

Kolmen kiinattaren tarina 1900-luvun Kiinassa. Naisten elämien kautta käydään läpi Kiinan historian keskeisiä tapahtumia.

Mari Manninen, *Yhden lapsen kansa* (Atena 2016).

Kirja kertoo yhden lapsen politiikan vaikutuksista kiinalaisiin perheisiin ja yhteiskuntaan.

Minna Eväsoja, *Melkein Geisha. Hurmaava ja hullu Japani* (Gummerus 2017).

Kirja kertoo japanilaista teekoulua käyneestä suomalaisnaisesta, joka kertoo japanilaisuudesta omien kokemustensa kautta.

Sayaka Murata, *Lähikaupan nainen* (Gummerus 2020).

Kirja kertoo japanilaisesta 36-vuotiaasta naisesta ja samalla japanilaisesta yhteiskunnasta ja sen naiseen kohdistuvista odotuksista.

Barbara Demick, *Suljettu maa: Elämää Pohjois-Koreassa* (Atena 2011).

Kirjassa haastatellaan kuutta pohjoiskorealaista loikkaria ja kerrotaan heidän karusta arkielämästään kotimaassaan.

Islamilainen kulttuuri

Susan Abulhawa, *Jeninin aamut* (Like 2010).

Pakolaisleirillä syntyneen Amalin kertomusten kautta käydään läpi Israelin ja

palestiinalaisten monimutkaista ja konfliktintäyteistä historiaa yhden perheen elämän vaiheiden kautta.

Virginia Lee Barnes & Janice Boddy (toim.), *Aman: Somalitytön tarina* (WSOY 1996). Aman-nimisen somalitytön tarinan rinnalla kirja kertoo somalikulttuurin tarinaa.

Waris Dirie, *Aavikon kukka* (WSOY 1999).

Somaliasta kotoisin olevan huippumallin elämäkerta. Kirjailija karkasi kotoaan 13-vuotiaana välttääkseen avioliiton 60-vuotiaan miehen kanssa.

Nura Farah, *Aavikon tyttäret* (Otava 2014).

Romaani kertoo nuoren naisen tarinan 1900-luvun puolivälin Somaliasta.

Khaled Hosseini, *Leijapoika* (Otava 2004).

Romaani kertoo kahden afgaanipojan ystävydestä, johon tulee säröjä, mutta side ei koskaan katkea. Samalla kirja kertoo Afganistanin historian vaiheista 1960-luvulta taleban-hallinnon aikaan asti.

Khaled Hosseini, *Tuhat loistavaa aurinkoa* (Otava 2008).

Kahden afganistanilaisen naisen tarina 1960-luvulta 2000-luvulle.

Åsne Seierstad, *Kabulin kirjakauppias* (WSOY 2003).

Norjalainen toimittaja saa asua afganistanilaisen perheen luona. Hän pukeutuu burkaan ja tarkkailee afganistanilaista elämää.

Nadia Murad, *Viimeinen tyttö: Olin Isisin vankina* (Otava 2018).

Kirja kertoo jesidi-kulttuurista ja siitä, miten Isis kohtelee järjestöön kuulumattomia henkilöitä. Tarina on selviytymistarina vankeudesta seksiorjana. Murad sai Nobelin rauhanpalkinnon vuonna 2018.

Malala Yousafzai & Christina Lamb, *Minä olen Malala. Koulutyttö jonka Taliban yritti vaientaa* (Tammi 2014).

Vuonna 2014 Nobelin rauhanpalkinnon saaneen pakistanilaisen Malalan kirjoittama tarina omasta elämästään.

Afrikka

Joseph Conrad, *Pimeyden sydän* (ilm. 1902, Otava 1968).

Kirja sijoittuu imperialismiin aikaiseen Afrikkaan, jossa valkoiset hyödyntävät surutta Afrikan raaka-aineita. Francis Ford Coppola ohjasi löyhästi romaaniin pohjautuvan elokuvan *Ilmestyskirja. Nyt.*, jonka tapahtumat sijoittuvat Vietnamin sotaan.

Chimamanda Ngozi Adichie, *Kotiinpalaajat* (Otava 2014).

Kirja kertoo kahdesta nigerialaisesta nuoresta. Heistä toinen muuttaa Yhdysvaltoihin opiskelemaan. Toinen heistä muuttaa Lontooseen, missä hän elää laittomana siirtolaisena. Kumpikaan ei täysin sopeudu uuteen yhteiskuntaan, ja molemmat palaavat Nigeriaan.

Chimamanda Ngozi Adichie, *Purppuranpunainen hibiskus* (Otava 2010).

Kirja kertoo nigerialaisen 15-vuotiaan tytön elämästä fanaattisen uskonnollisen isänsä armoilla 1990-luvulla. Kirjassa tulee esiin Nigerian yhteiskunnalliset erot sekä tapa- ja ruokakulttuuria.

Corinne Hoffmann, *Valkoinen masai* (WSOY 2000).

Sveitsiläisen Corinne Hoffmannin omaelämäkerrallinen kertomus rakastumisesta masai-soturiin ja elämästä Keniassa masai-heimossa.

Mende Nazer & Damien Lewis, *Orja: Kaapatun tytön tie Sudanista Lontooseen* (Otava 2009).

Omaehtainen ja järkyttävä kertomus Sudanista ja afrikkalaisesta lapsuudesta. Kirja käsittelee myös nykyajan orjuutta.

Amerikka (Yhdysvallat)

Yaa Gyasi, *Matkalla kotiin* (Otava 2017).

Kahden sisaruksen tarina, joka alkaa Afrikasta 1700-luvulla. Toisen sisaren sukulinja jää Afrikkaan, toinen sisar kuljetetaan Yhdysvaltoihin, jossa hänen sukulinjansa jatkaa elämää. Sisarusten kohtaloiden kautta kerrotaan siitä, miten niin Afrikassa kuin Amerikassakin voi joutua orjuuteen.

Ta-Neshi Coates, *Vesitanssija* (Tammi 2020).

Kirja kertoo orjan ja tupakkatilan isännän lapsesta. Lapsen asema on lähes orjan aseman kaltainen, mutta ei kuitenkaan aivan yhtä huono. 1800-luvun alkuun sijoittuvassa tarinassa tulee esiin orjien taistelu vapautuksensa puolesta ja salainen verkosto, jonka avulla orjia pelastetaan isäntiensä kynsistä vapaaseen pohjoiseen.

Toni Morrison, *Minun kansani, minun rakkaani* (Tammi 1988).

Kahden entisen orjan tarinassa Yhdysvaltain sisällissodan jälkeen palataan moneen kertaan orjuuden aikaisiin karmeisiin tapahtumiin.

Colson Whitehead, *Maanalainen rautatie* (Otava 2021).

Maanalainen rautatie eli orjien pakotie vapauteen on kirjan yksi pääteema. Kirja kertoo Cora-nimisen orjan pakomatkasta vapauteen 1800-luvulla. Tarina on raadollinen kertomus orjuudesta.

Kathryn Stockett, *Piiat* (WSOY 2010).

Kirja kertoo mustista palvelijoista valkoisten kodeissa 1960-luvun Mississippissä Yhdysvaltain eteläosissa.